

DROPS

عنوان مقاله پژوهشی:

بررسی انتظارات زنان هرات از دورهٔ پسا صلح: اکنون

تاریک، آیندهٔ تاریک‌تر

نویسنده (گان): فریده رزاقی

به این مقاله ارجاع دهید: رزاقی، فریده (۲۰۲۰). ترجمهٔ حیات الله بیان.

«بررسی انتظارات زنان هرات از دورهٔ پسا صلح: اکنون تاریک، آیندهٔ

تاریک‌تر». ژورنال زنان و صلح‌سازی افغانستان، شماره ۱ (۲۰۲۰). صص.

۱۱۳ - ۱۲۵. پیوند دسترسی به مقاله:

ژورنال زنان و صلح‌سازی افغانستان (شماره ۱ - ۲۰۲۰)

ناشران:

نهاد پژوهش و توسعه

و

ادارهٔ ملل متحد برای زنان در افغانستان

بررسی انتظارات زنان هرات از دورهٔ پسا صلح: اکنون تاریک، آیندهٔ تاریک‌تر

فریده رزاقی^۱

فشرده

- برای این تحقیق از ۱۶۰ خانم در شهر هرات به صورت آنلاین نظرسنجی انجام شد. نتیجهٔ این نظرسنجی نشان می‌دهد که اکثریت قریب به اتفاق پاسخ‌دهنده‌گان مطمئن نیستند که دیدگاه طالبان در بارهٔ حقوق زنان تغییر مثبت کرده باشد و در مورد آینده‌ای که در آن طالبان در دولت و جامعه شامل باشد، نگرانی دارند.
- اکثریت پاسخ‌دهنده‌گان بر این باورند که هر نوع معامله‌ای تحت نام صلح که طالبان را وارد دولت کند، حقوق فعلی زنان و دختران از قبیل حق آموزش، آزادی در سفر و رفت و آمد، حق مشارکت سیاسی و حق کار آنها را به خطر خواهد انداخت.
- زنانی که در این نظرسنجی اشتراک نموده و از مواضع یادشده پشتیبانی می‌کنند، در دسته‌های مختلف جمعیتی به شمول زنان گروه سنی جوان و میان‌سال، دختران دانش‌آموز و زنانی که فعلاً بخشی از نیروی کار فعال هستند، را شامل می‌شوند. لازم به یادآوری است که زنان روستایی شامل این نظر سنجی نبودند.

در طول سال‌های ۱۹۹۰ و به ویژه در دورهٔ حکومت طالبان از سال ۱۹۹۶ تا ۲۰۰۱، زنان افغان بدون یک همراه مرد (محرم) اجازهٔ خروج از خانه را نداشتند. از شروع دههٔ ۱۹۹۰ تا سال ۲۰۰۲ میلادی، تعداد اندک زنان به خاطر بسته بودن درهای مکاتب به روی خانم‌ها فرصت سوادآموزی را داشتند. در طول دههٔ نود میلادی زنان به امکانات صحی و درمانی دسترسی نداشتند زیرا تنها داکتران مرد اجازهٔ فعالیت داشتند و زنان نمی‌توانستند برای تداوی به آنها مراجعه کنند. خشونت

۱. فریده رزاقی استاد دانشکدهٔ حقوق و شرعیات در دانشگاه هرات است.

علیه زنان در زمان طالبان یک امر روزمره تلقی می‌شد و زنانی که از قوانین سخت‌گیرانه طالبان سرپیچی می‌کردند، بی‌رحمانه مجازات می‌شدند.^۲

هم‌زمان با شروع مذاکرات صلح میان طالبان و دولت افغانستان، بحث حقوق زنان در دوره پسا صلح در میان زنان افغان اوج گرفت. بحث صلح، زنان افغان را واداشته که یک بار دیگر درباره آینده مشترک با طالبان فکر کنند. با توجه به وضعیت وخیم زنان در دوره حاکمیت طالبان در دهه نود میلادی، این نگرانی قابل دفاع به نظر می‌رسد.

این تحقیق بر اساس یک نظرسنجی طراحی شده است و این فرضیه را ارزیابی می‌کند که زنان افغان نسبت به آینده پس از صلح با طالبان خوشبین نیستند. پرسش‌های طرح‌شده در این نظرسنجی نظر شرکت‌کننده‌گان پیرامون دست‌آوردهای اجتماعی، سیاسی و اقتصادی زنان که ممکن است از سوی طالبان در معرض خطر قرار بگیرند، را جویا شده است. این تحقیق نگرانی پاسخ‌دهنده‌گان این نظرسنجی را در مورد تکرار تجربه حکومت طالبان در دهه نود و آینده مشترک با طالبان بازتاب می‌دهد.

پیش‌رفت‌ها و دست‌آوردهای زنان در افغانستان در معرض خطر قرار گرفته‌اند. هرچند بطور کلی افغان‌ها هنوز نسبت به نقش زنان در سمت‌های رهبری به دیده منفی می‌نگرند؛ ولی نظرسنجی بنیاد آسیا نشان می‌دهد ۸۹.۳٪ از پاسخ‌دهنده‌گان در سال ۲۰۱۹ از حق رأی زنان حمایت کردند، ۸۷٪ از حق آموزش زنان حمایت کردند و ۷۶٪ از زنانی که در بیرون از خانه کار می‌کنند، حمایت کردند.^۳ هم‌زمان با حمایت فزاینده مردان از انواع حقوق زنان، اکثر زنان نیز از تمام حقوق بشری زنان به ویژه از حق اشتغال حمایت می‌کنند. مطابق این نظرسنجی، پاسخ‌دهنده‌گان شهری و جوانان بیشتر از پاسخ‌دهنده‌گان مسن و روستایی از حق کار زنان در بیرون از خانه حمایت کردند؛ در ضمن اکثر پاسخ‌دهنده‌گان کم‌درآمد نیز از این حق حمایت می‌کنند. با این حال کمبود فرصت‌های آموزشی، نقض حقوق و اصل برابری و ادامه خشونت‌ها علیه زنان، هنوز هم از عمده‌ترین نگرانی‌های زنان است.

ساحه تحت پوشش این نظرسنجی شهر هرات بوده که هم‌زمان مرکز ولایت هرات نیز است. هرات در غرب افغانستان واقع شده و با کشور ایران هم‌مرز است. پرسش‌نامه این نظرسنجی از

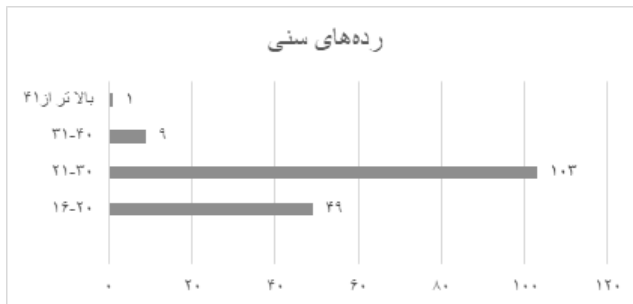
2. "Women in Afghanistan: the back story." Amnesty International UK. November 25 2014. <https://www.amnesty.org.uk/womens-rights-afghanistan-history>

3. "A Survey of the Afghan People: Afghanistan in 2019." The Asia Foundation. 2019. https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2019/12/2019_Afghan_Survey_Full-Report.pdf . 199-230

طریق برنامه‌های آنلاین برای ۱۶۰ نفر توزیع شده و پاسخ‌دهنده‌گان شامل باشندگان ۱۵ حوزه امنیتی شهر هرات استند. لازم به یادآوری است که یافته‌های این تحقیق دیدگاه‌های زنان روستایی و زنان ساکن ولسوالی‌های هرات را شامل نمی‌شود. مضافاً، با توجه به شیوع واگیری کوید ۱۹ این نظرسنجی به صورت آنلاین انجام شده، ازین رو دیدگاه زنان بی‌سواد را نیز منعکس نمی‌کند. به عبارت دیگر، این نظرسنجی دیدگاه‌های آن عده از زنان را بازتاب می‌دهد که به حفظ حقوق به‌دست‌آمده زنان پس از حاکمیت طالبان تمایل دارند و مطابق نظرسنجی ملی بنیاد آسیا سال ۲۰۱۹ شامل این گروه‌های جمعیتی می‌شود: زن، شهری، باسواد، با دسترسی به اینترنت.

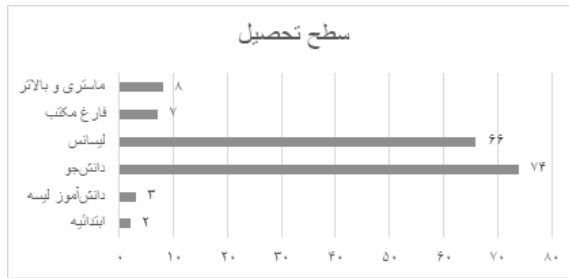
زنانی که به این نظرسنجی پاسخ داده‌اند در حال حاضر و در شرایط موجود از برابری و آزادی کامل برخوردار نیستند. هرات از جمله ولایات کشور است که بالاترین میزان خشونت علیه زنان و بالاترین میزان خودکشی در میان زنان در آن گزارش شده است.^۴ براساس آمار سال ۲۰۱۲ سازمان ملل متحد، هرات نسبت به سایر ولایت‌ها میزان بالایی از رویدادهای خشونت‌بار و ارقام بالای پیگردهای قانونی را دارد؛ در عین حال بیش‌ترین موارد محاکمه دخترانی که از منزل «فرار» می‌کنند، در همین ولایت ثبت شده است در حالیکه براساس قانون جزایا شریعت، فرار از منزل جرم تلقی نمی‌گردد. با در نظر داشت این موضوع، نگرانی‌های ابراز شده از سوی پاسخ‌دهنده‌گان این نظرسنجی نسبت به آینده زنان تحت سیطره نظامی که در آن طالبان نیز شامل باشند، قابل درک است.

مشخصات جمعیتی پاسخ‌دهنده‌گان

4. "Still a Long Way to Go: Implementation of The Law on Elimination of Violence Against Women in Afghanistan." United Nations Assistance Mission in Afghanistan. December 2012. https://unama.unmissions.org/sites/default/files/evaw_still_a_long_way_to_go_11dec12_final.pdf

بزرگ‌ترین گروه سنی پاسخ‌دهنده‌گان این نظرسنجی رده سنی ۲۱ تا ۳۰ ساله بوده که مجموعاً ۶۴٪ از پاسخ‌دهنده‌گان را تشکیل می‌دهند؛ به تعقیب آن گروه سنی ۱۶ تا ۲۰ ساله (۳۰٪) و گروه سنی ۳۱ تا ۴۰ ساله (۵٪).

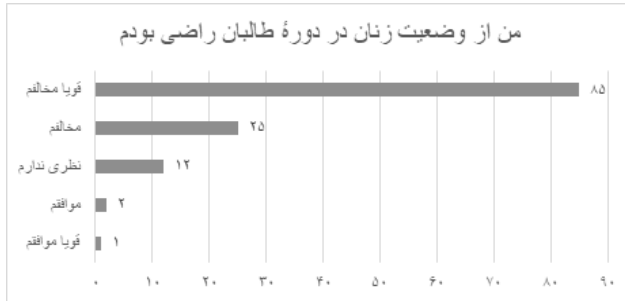

تنوع پاسخ‌دهنده‌گان: ۴۶٪ از پاسخ‌دهنده‌گان دانش‌جویان مقطع لسانس هستند. ۴۱٪ آن‌ها سند لسانس دارند. زنان دارای سند ماستری یا بالاتر از آن ۱۳٪، زنان فارغ‌صنف دوازده ۵٪، زنان دارای آموزش ابتدایی و متوسطه ۳٪ پاسخ‌دهنده‌گان را تشکیل می‌دهند.

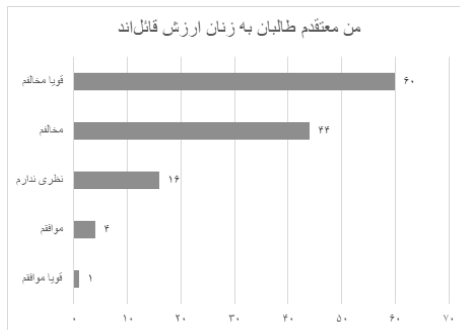
بسیاری پاسخ‌دهنده‌گان در حال حاضر دانشجویان سطوح مختلف هستند (۴۹٪). زنان کارمند در نهادهای خصوصی/غیر دولتی ۱۷٪، زنان کارمند در بخش دولتی ۱۲٪، و زنانی که قبلاً شاغل بوده ولی در حال حاضر بیکار می‌باشند، ۱۳٪ پاسخ‌دهنده‌گان را تشکیل می‌دهند. متباقی خانم‌خانه و یا زنانی هستند که کارهای شخصی می‌کنند یا هم‌شغل آزاد دارند. ۴٪ از پاسخ‌دهنده‌گان گزینه «دیگر» را انتخاب کرده‌اند.

یافته‌های تحقیق و تحلیل داده‌ها دیدگاه عمومی زنان نسبت به طالبان

این نمودار میزان رضایت پاسخ‌دهنده‌گان را از وضعیت زنده‌گی شان تحت رژیم طالبان در دهه نود میلادی نشان می‌دهد. به صورت کلی ۸۸٪ از پاسخ‌دهنده‌گان از وضعیت زنده‌گی زنان در دوران حکومت طالبان ناراضی بودند و ۶۸٪ دیگر قویا ناراضی بودند. وقتی از آن‌ها خواستیم در این رابطه توضیح بیشتر ارائه کنند، آن‌ها در کنار موضوعات دیگر از این موارد شاکی بودند که در دوره طالبان زنان اجازه رفتن به مکتب را نداشتند، مجبور به ازدواج‌های زیرسن می‌شدند و قربانی مجازات‌های خشن قرار گرفتند. تنها تعداد اندکی از پاسخ‌دهنده‌گان (۳٪) از حاکمیت طالبان در سال‌های دهه نود میلادی ابراز رضایت کردند و ۹٪ از پاسخ‌دهنده‌گان پاسخ ممتنع دادند.

سوال بعدی در باره بررسی نظریات پاسخ‌دهنده‌گان راجع به جایگاه اجتماعی زنان در زمان حاکمیت طالبان بود. به پاسخ‌دهنده‌گان پنج گزینه مطرح شده بود تا میزان موافقت یا مخالفت خود را ابراز کنند. پرسش از این قرار بود: «من معتقدم که طالبان به زنان ارزش قائل‌اند».

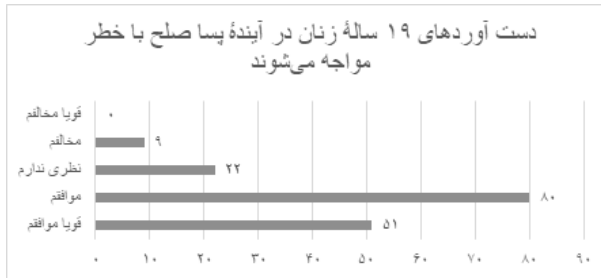
۸۳٪ از پاسخ‌دهندگان با این عبارت «مخالفت» کردند و اکثریت آنان «مخالفت شدید» نشان دادند. تنها ۴٪ از پاسخ‌دهندگان بیان کردند که طالبان برای زنان ارزش قائل هستند و تعداد زیادی از این ۴٪ از زنده‌گی در دوره حکومت طالبان در دهه نود میلادی نیز راضی بودند. ۱۳٪ به این سوال پاسخ ممتنع دادند.

مذاکرات صلح با طالبان در مورد اینکه آیا طالبان موقف قبلی‌شان نسبت به زنان را به موقف معتدل‌تر و مثبت‌تر تغییر داده‌اند یا نه، بحث جدیدی را رقم زده است. جدول ذیل ادعاهایی مربوط به تغییر موضع طالبان نسبت به جایگاه زنان را از زاویه دید پاسخ‌دهندگان این نظرسنجی، بازنمایی کرده است.

۶۸٪ پاسخ‌دهندگان معتقدند که هیچ تغییر مثبتی در ذهنیت طالبان نسبت به حقوق زنان پدید نیامده و اعضای این گروه همان ذهنیت دهه نود را با خود حمل می‌کنند. با این حال، ۱۵٪ پاسخ‌دهندگان باور دارند که نسل جدید طالبان حقوق و آزادی‌های بیشتری را برای زنان در جامعه به رسمیت می‌شناسد. جالب این است که در پرسش قبلی ۶۰٪ از گروه دوم پاسخ‌دهندگان ابراز کردند که طالبان برای زنان ارزشی قائل نیستند و تقریباً همه پاسخ‌دهندگان کردار طالبان با زنان را در زمان حاکمیت این گروه در سال‌های دهه نود میلادی محکوم کردند. تغییرات در ارقام این جدول نسبت به جدول‌های قبلی ممکن است از بحث‌های اخیر در مورد مشروعیت مذاکرات صلح با طالبان متأثر باشد. هم‌چنین ممکن است این تغییرات نتیجه این باور باشد که نظر طالبان راجع به حقوق زنان تا حدودی تغییر کرده است اما نه به اندازه کافی.

در کنار این دو گروه پاسخ‌دهندگان، ۱۷٪ زنان پاسخ مشخصی به این سوال ندادند. در سوال قبلی، ۷۱٪ پاسخ‌دهندگان گفتند که طالبان به زنان اهمیت نمی‌دهند، اما طبق این جدول آن‌ها در مورد تغییرات مثبت در رفتار طالبان نسبت به زنان مطمئن‌تر به نظر می‌رسند.

نمودار بالا دیدگاه پاسخ‌دهنده‌گان را در باره این عبارت بازتاب می‌دهد: «من معتقدم که دست‌آوردهای نوزده ساله در زمینه حقوق زن، در آینده پس از صلح با طالبان در معرض خطر قرار خواهند گرفت.»

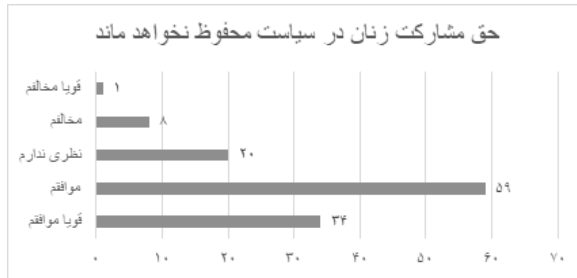
نمودار بالا نشان می‌دهد که تقریباً ۸۰٪ پاسخ‌دهنده‌گان با عبارت بالا «موافق» اند، و تعداد کسانی که گزینه «موافق» را انتخاب کرده‌اند نسبت به کسانی می‌باشند که گزینه «قویا موافق» را انتخاب کرده‌اند، بیشتر است. از مجموع کسانی که گزینه «موافق» را انتخاب کرده‌اند، ۸۹٪ محصل، ۷۹٪ کارمند دولتی، ۷۸٪ کارمند کارمند بخش خصوصی، ۷۷٪ بیکار و ۶۸٪ شاغل آزاد بودند و از هر دسته به ترتیب ۴۴٪، ۱۰٪، ۱۳٪، ۶٪ و ۱٪ «موافق» با عبارت بالا موافق بودند. ۹۵٪ کسانی که با عبارت فوق «موافق» بودند، در جواب به یک سوال دیگر ابراز کردند که از آینده مشترک با طالبان احساس ترس می‌کنند. علاوه بر این، بیشتر اعضای این گروه «موافق» (۸۹٪) بر این باورند که حق زنان برای رفت و آمد آزادانه به خارج از منزل، حق تحصیل (۹۲٪) و حق کار (۹۳٪) از سوی طالبان نقض خواهد شد (برای جزئیات بیشتر در این مورد به جداول مربوط به این پرسش‌ها دقت کنید).

از سوی دیگر، تنها ۶٪ از پاسخ‌دهنده‌گان با این عبارت «مخالف» بودند. همین گروه معتقد است که حقوق زنان حتی پس از معامله با طالبان محفوظ خواهند ماند. مانند گروه «موافق»، بسیاری از کسانی که گزینه «مخالف» را انتخاب کرده‌اند و شامل دانش‌جویان، کارمندان دولتی و کارمندان بخش خصوصی می‌باشند، به این باورند که حقوق اساسی زنان نقض خواهد شد - حق زنان برای بیرون رفتن (۶۰٪)، حق تحصیل (۷۰٪) و حق کار (۷۷٪).

این درحالی است که ۱۴٪ از پاسخ‌دهنده‌گان از اینکه دست‌آوردهای زنان با چه سرنوشتی مواجه خواهد شد، هیچ تصویری ندارند. هنگامی که از اکثریت این گروه (۶۸٪) پرسیده شد که آیا وضعیت زنان پس از بازگشت طالبان بدتر خواهد شد یا نه، پاسخ‌های ذیل را ارائه کردند.

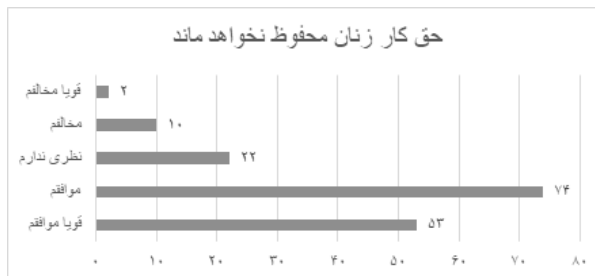
سهم سیاسی زنان و مشارکت آن‌ها در پرونده‌های تصمیم‌گیری

نمودار بالا نظر پاسخ‌دهنده‌گان این نظرسنجی را در باره مشارکت سیاسی زنان و نقش آن‌ها در تصمیم‌گیری، نشان می‌دهد. از پاسخ‌دهنده‌گان پرسیده شد که تا چه حد مطمئن هستند که سهم سیاسی کنونی زنان در قدرت و مشارکت سیاسی در دولت پسا صلح محفوظ خواهد ماند؟ همان‌طوری که در بالا نشان داده شد، ۷۶٪ از پاسخ‌دهنده‌گان گفتند که حقوق سیاسی زنان پس از توافق صلح نقض خواهد شد. اگر به خاطر داشته باشیم، در نظرسنجی ملی بنیاد آسیا در سال ۲۰۱۹، مشارکت سیاسی زنان به طور گسترده مورد حمایت قرار گرفته بود (اما نه در سمت‌های رهبری)؛ بنابراین می‌توان نتیجه‌گیری کرد که نقض و یا کاهش این حقوق قابل قبول نخواهد بود.

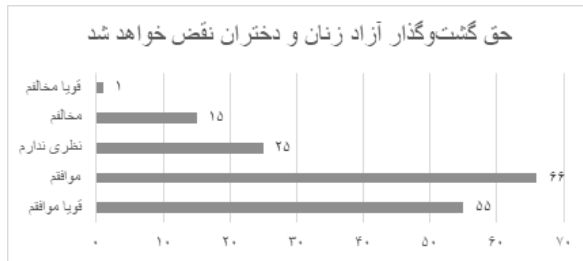
از سوی دیگر، یک اقلیت (۸٪) از پاسخ‌دهنده‌گان به این نظر بودند که حقوق زنان در تصمیم‌گیری و مشارکت سیاسی پس از توافق صلح محفوظ خواهد ماند. ۱۶٪ از پاسخ‌دهنده‌گان در این مورد پاسخ ممتنع دادند.

حق کار و حضور فعال زنان در جامعه

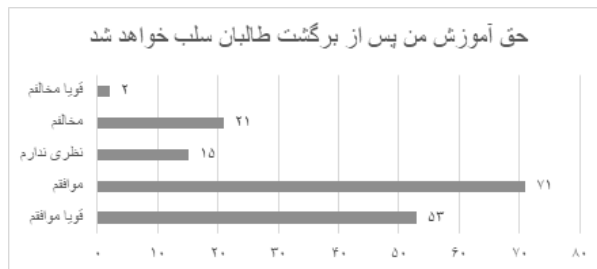
نمودار بالا نشان می‌دهد که ۷۹٪ از مجموع پاسخ‌دهنده‌گان به این باوراند که آزادی زنان برای کسب درآمد مستقل در حوزه عمومی در آینده پسا صلح محفوظ نخواهد ماند. در مقابل، ۷٪ از

پاسخ‌دهنده‌گان به این باور بودند که توافق صلح تغییری را در وضع موجود به وجود نخواهد آورد. بر اساس نظرسنجی بنیاد آسیا، حق پیوستن به بازار کار رسمی، به ویژه برای رده‌های جمعیتی که در این نظرسنجی (جوان و شهری) شرکت داشتند، بسیار مهم است.

در مورد حق سفر و گشت‌وگذار آزادانه، اغلب پاسخ‌دهنده‌گان بر این باور بودند که با به قدرت رسیدن طالبان، این حق آنان دیگر محفوظ نخواهد بود و محدودیت‌های مشابه دوره طالبان در دهه نود میلادی، وضع خواهد شد. در عین حال ۱۰٪ از پاسخ‌دهنده‌گان باور داشتند که حق گشت‌وگذار آزادانه پس از توافق صلح نقض نخواهد شد. نیمی از این پاسخ‌دهنده‌گان معتقد بودند که حق کار در معرض خطر قرار نخواهد گرفت در حالی که ۳۱٪ دیگر به این باور بودند که حق کار نقض خواهد شد.

حق آموزش زنان

از پاسخ‌دهنده‌گان خواسته شد تا میزان موافقت یا عدم موافقت خود را با عبارت زیر بیان کنند: «من معتقدم که حق تحصیل من پس از بازگشت طالبان محدود خواهد شد.» داده‌ها نشان می‌دهد که ۷۷٪ مصاحبه شونده‌گان فکر می‌کنند زنان از تحصیل محروم خواهند شد. در مقایسه با پرسش‌های گذشته، تقریباً همه پاسخ‌دهنده‌گان گزینه‌های «موافقم/قویا موافقم» را انتخاب کردند و بر این باور بودند که حق کار، سفر و مشارکت سیاسی زنان در معرض خطر قرار خواهند گرفت.

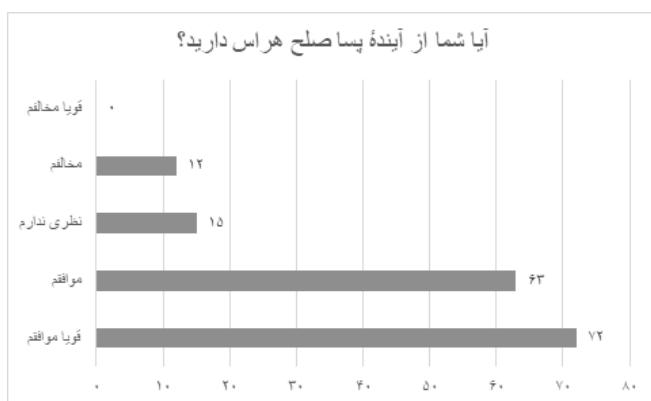
۵۷٪ این گروه دانش‌جویان دانش‌گاه بودند و ۲۸٪ سند لیسانس داشته و کارمند بودند. ۱۹٪ دیگر نه شاغل بودند و نه دانش‌جو.

در مقابل، ۱۴٪ به وضعیتی اعتقاد دارند که در آن حق تحصیل پس از توافق صلح با طالبان محفوظ خواهد ماند. ۵۷٪ این گروه کارمندان بخش خصوصی و خدمات عمومی بودند و مدرک لیسانس، ماستری یا بالاتر داشتند. ممکن است به دلیل داشتن سطح بالای تحصیلات، این پاسخ‌دهندگان در باره حق کار خود بیشتر نگرانی دارند. به هر صورت، این اعتماد به نفس با افزایش حملات طالبان علیه مکاتب دخترانه در سراسر کشور هم‌خوانی ندارد (مگر اینکه باور داشته باشند که موقف ضد آموزش و تحصیلات دختران طالبان پس از معامله با این گروه متوقف خواهد شد).^۵ در نتیجه، سطح بالای تحصیلات، درجه تحصیلی و موقعیت شغلی پاسخ‌دهندگان در این رده قابل توجه است.

تنها ۹٪ از پاسخ‌دهندگان گزینه «نظری ندارم» را انتخاب کردند که به نحوی سطح بیشتری از اطمینان را در میان پاسخ‌دهندگان به نمایش می‌گذارد.

دیدگاه عمومی زنان نسبت به آینده پسا صلح

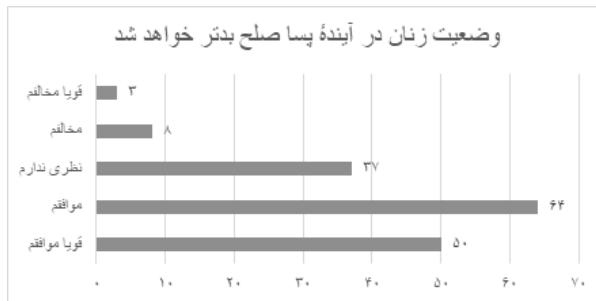
در بخش آخر پرسش‌نامه از پاسخ‌دهندگان خواسته شد که برداشت کلی خود را نسبت به آینده پسا صلح ارائه کنند. سوال ذیل ارزیابی می‌کند که زنان از آینده پسا صلح احساس ترس می‌کنند یا خیر. پاسخ‌ها از این قرار بود:

همان‌طور که از نمودار معلوم است، اکثریت (۸۴٪) پاسخ‌دهندگان گزینه‌های «موافقم» و

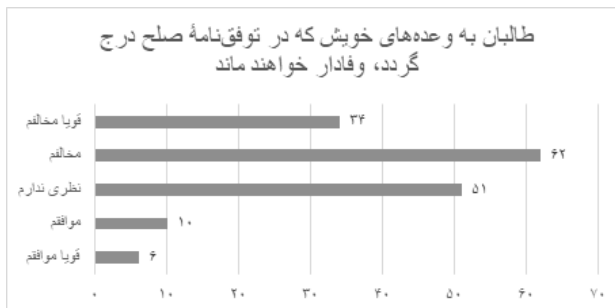
یا «قویا موافقم» را انتخاب کرده‌اند که از احساس ترس نسبت آینده پسا صلح حکایت می‌کند. تنها تعداد کمی از زنان (۷٪) ابراز ترس نکرده و گزینه «قویا مخالفم» را انتخاب کرده‌اند. ۹٪ از پاسخ‌دهنده‌گان گزینه «نظری ندارم» را در پاسخ به این سوال انتخاب کرده‌اند.

برای فهم دلیل اصلی ترس و عدم اطمینان پاسخ‌دهنده‌گان از آینده صلح با طالبان، از آن‌ها سوالات بیشتر پرسیده شد. پاسخ‌دهنده‌گان نظرات خود را نسبت به این عبارت ارائه کردند: «من معتقدم که وضعیت زنان در آینده پسا صلح بدتر خواهد شد».

نمودار بالا نشان می‌دهد که ۷۰٪ از پاسخ‌دهنده‌گان با این عبارت موافق‌اند. تنها ۷٪ پاسخ‌دهنده‌گان با عبارت مزبور مخالف بودند. در عین حال، ۲۳٪ پاسخ‌دهنده‌گان گزینه «هیچ نظری ندارم» را انتخاب کردند که نسبتی به مراتب بزرگ‌تر از سوال قبلی است. پاسخ‌دهنده‌گان ممکن است با اطمینان بالا در باره آینده پسا صلح ابراز ترس کنند ولی در باره اینکه آیا این ترس مستدل و به‌جا است یا خیر، اطمینان کافی ندارند.

در واپسین پرسش از پاسخ‌دهنده‌گان خواسته نظر خود را در باره عبارت ذیل ارائه کنند: «من معتقدم که طالبان به وعده‌های خود که در توافقنامه صلح گنج‌انیده شود، وفادار خواهند ماند».

۶۹٪ پاسخ‌دهندگان معتقدند که حتی اگر تیم مذاکره‌کننده طالبان بعضی از حقوق و آزادی‌های زنان را در میز مذاکره بپذیرند، اعضای این گروه به حفظ حقوق و آزادی زنان متعهد نخواهند ماند. پاسخ پرسش‌های قبلی نشان می‌دهد که تقریباً همه پاسخ‌دهندگان معتقدند که پس از بازگشت طالبان به قدرت، حقوق زنان از قبیل حق آموزش، کار، مشارکت سیاسی یا گشت‌وگذار آزاد در معرض خطر قرار خواهند گرفت.

از سوی دیگر ۱۰٪ پاسخ‌دهندگان معتقدند حتی اگر طالبان در توافق‌نامه صلح حقوق زنان را بپذیرند، روی وعده‌ها و تعهدات طالبان نمی‌شود حساب کرد. ۳۱٪ از پاسخ‌دهندگان گزینه «نظری ندارم» را انتخاب کردند. با نگاه اجمالی به پرسش‌های قبلی، می‌بینیم که ۶۷٪ گروه دوم بر این باور بودند که طالبان برای زنان ارزشی قائل نیستند و ۵۰٪ به این نظر بودند که هیچ تغییر مثبتی در نگرش طالبان نسبت به زنان به وجود نیامده است. شاید تلویحا بتوان گفت که تعداد زیادی از زنان هنوز مطمئن نیستند که موافقت‌نامه صلح با طالبان می‌تواند از خصومت این گروه با زنان بکاهد یا خیر.

نتیجه‌گیری

این تحقیق نگرش‌ها و برداشت‌های زنان در شهر هرات را نسبت به آینده‌ای بررسی و تحلیل کرد که در نتیجه توافق بر سر آتش‌بس و صلح دائمی میان طرف‌های اصلی منازعه - دولت و طالبان - پدید خواهد آمد. یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که زنان نسبت به ادغام بالقوه طالبان در دولت یا بازگشت حاکمیت طالبان احساس ترس می‌کنند و نسبت به حفظ حقوق کنونی خویش خوشبین نیستند. اکثر زنان به این باورند که طالبان فعلی به همان ایدئولوژی افراطی علیه زنان باور دارند که در دهه نود میلادی و در سال‌های حاکمیت شان باور داشتند. طبق یافته‌های این نظرسنجی، پاسخ‌دهندگان از اینکه توافق‌نامه صلح تکرار راه را برای بازگشت رژیم قبلی طالبان هموار کند، بیم دارند زیرا از نظر آن‌ها در آن صورت زنان برابری یا آزادی نخواهند داشت. اکثریت پاسخ‌دهندگان معتقدند که حتی اگر طالبان حقوق زنان را در میز مذاکره بپذیرند، نباید به حرف‌های آن‌ها اعتماد کرد. به خاطر داشته باشیم که زنانی که چنین ترس‌ها و نگرانی‌ها را ابراز می‌کنند در مناطقی زنده‌گی می‌کنند که حقوق زنان روزمره نقض می‌گردد. نتایج نظرسنجی فعلی که با مشارکت تعداد ۱۶۰ زن از شهر هرات انجام شده، نشان می‌دهد که زنان پایان‌درگیری‌های مسلحانه را به معنی پایان سلب حقوق شان نمی‌بینند بلکه نگران‌اند که مبادا وضعیت زنان و دختران در مقایسه به گذشته، وخیم‌تر شود.

سفارش‌های پالیسی

- حکومت افغانستان، به خصوص تیم مذاکره‌کننده، نباید در جریان مذاکره با حقوق زنان و مشارکت اجتماعی آن‌ها به عنوان ابزار چانه‌زنی برخورد کنند.
- زنان افغان و فعالان حقوق زن باید خط‌های قرمز خویش را در روند صلح تعریف کنند. برای دفاع از ارزش‌ها و حقوق زنان به تلاش‌های پیوسته و مداوم ضرورت است.
- جامعه جهانی برای حمایت از حقوق و حراست از دست‌آوردهای نوزده‌ساله زنان پس از سال ۲۰۰۱، باید از تمام قدرت مالی و اهرم‌های دیپلماتیک خویش استفاده کنند، به شمول پیش‌شرط قرار دادن حقوق زنان برای ادامه حمایت‌ها و همکاری‌ها با افغانستان.